

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/137/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417202287
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6417202287.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobkyne S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. W. XXX, XXX XX O. B., právne zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Sklenárovou, so sídlom Advokátskej kancelárie v Žiari nad Hronom, ul. SNP 94, proti žalovaným: 1/ I. C., nar. XX.XX.XXXX a 2/ H. F., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom v O. B., V. XXX/X, XXX XX, žalovaná 2/ zastúpená Mgr. Petrom Mačajom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Štiavnici, Dolná 7, 969 01, o určenie, že darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena je právne neúčinná, o odvolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 22C/17/2017-38 zo dňa 16.03.2018, v spojení s opravným uznesením č.k. 22C/17/2017-83 zo dňa 03.05.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II., III. a IV. výroku **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobkyňa **m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej 2/ v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu proti žalovanému 1/ (I. výrok), určil, že darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena, uzavretá dňa 07.05.2014 medzi žalovaným 1/ ako darcom a súčasne oprávneným z vecného bremena a žalovanou 2/ ako obdarovanou a súčasne povinnou z vecného bremena, ktorou bolo prevedené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam - vedeným na LV č. XXXX pre katastrálne územie O. B. - bytu č. X na X. poschodí bytového domu, číslo súpisné XXX v O. B. na ul. V., vchod č. X, v celosti a k nemu patriaci podiel na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve domu vo výške 8380/407X0 a nebytového priestoru č. X - X na prízemí bytového domu číslo súpisné XXX v O. B. na ul. V., vchod č. X, v celosti a k nemu patriaci podiel na spoločných častiach, zariadeniach, príslušenstve domu vo výške 1800/407X0, – vedeným na LV č. XXXX pre katastrálne územie B. O. - stavby číslo súpisné XX na CKN parc. č. XXXX a EKN parc. č. XXXX/XX trvalý trávnatý porast výmere 30 mX, v celosti, a ktorou bolo zriadené vecné bremeno doživotného bezplatného užívania uvedených nehnuteľností, podľa ktorých bol povolený vklad do katastra nehnuteľností v konaní pod číslom V 369/X014, sú voči žalobkyňi právne neúčinné (II. výrok), žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania proti žalovanej X/ v rozsahu 100 % ((III. výrok) a žalovanému 1/ náhradu trov konania proti žalobkyňi nepriznal (IV. výrok). Súd prvej inštancie, opierajúc sa o ust. §4Xa ods. 1, X, §4Xb ods. 1, X zákona č. 40/XX64 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj len „OZ“), vychádzal zo skutkového stavu, že žalobkyňa bola v čase podania žaloby (X8.08.X014) maloletou dcérou žalovaného 1/, ktorý má voči nej vyživovaciu povinnosť, ktorú si v mesiaci apríl X014 prestal dobrovoľne plniť. Dňa 07.05.X014 uzavrel darovaciu zmluvu o zriadení vecného bremena, zapísanú v katastri nehnuteľností pod č. V 369/X014, ktorou previedol nehnuteľnosti v katastrálnom území O. B. na LV č. XXXX (byt, garáž a podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu a pozemku) a v katastrálnom území B. O. na LV č. XXXX (rekreačná chata

a pozemok) do vlastníctva svojej družky, žalovanej X/ a pre neho zriadili vecné bremeno doživotného bezplatného užívania predmetných nehnuteľností. Žalovaný 1/ žiadny iný hodnotný majetok nemá, okrem invalidného dôchodku nemá iný príjem, a preto jeho konanie možno považovať za účelové, v úmysle vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. V konaniach sp.zn. 8P/437/X005 a 9P/11/X01X okresný súd zvýšil výživné práve poukazom na uvedený nehnuteľný majetok žalovaného 1/. Po prevode vlastníctva podal žalovaný návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti, o ktorom súd konal pod sp.zn. 1XC/90/X014 a tiež návrh na zníženie výživného, o ktorom súd konal pod sp.zn. XXC/1X6/X014.

Je zrejmý nepochybný účel žalovaného 1/ obísť Zákon o rodine, najmä ust. §6X a §75 ods. 1. Uvedeným konaním žalovaný 1/ mieni znemožniť prípadný nútený predaj v exekučnom konaní, lebo s vecným bremenom je vec prakticky nepredajná. Na podnet žalobkyne bolo začaté exekučné konanie voči žalovanému 1/ pod č. EX 471/X014.

Žalovaná X/ žije so žalovaným 1/ v spoločnej domácnosti dlhodobo ako jeho družka. Ide teda o osobu blízku, ktorá vie o jeho vyživovacej povinnosti voči žalobkyni. Túto skutočnosť potvrdil žalovaný 1/ aj v konaní sp.zn. 9P/11/X01X.

Žalobkyňa je vo vzťahu k žalovanému 1/ veriteľkou, on je dlžníkom, dlhom je nezaplatené výživné, pričom ide o opakujúce sa plnenie. Predmetné zmluvy sú právnymi úkonmi dlžníka, ktorými ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, pričom ide o úmyselné konanie medzi dlžníkom a osobou jemu blízku v zmysle §116 OZ; úmysel žalovaného 1/ musel byť žalovanej X/ známy. Z predmetných zmlúv majú prospech obidve zmluvné strany, obaja žalovaní, jeden ako nadobúdateľ vlastníctva a druhý ako nadobúdateľ oprávnenia z vecného bremena.

Žalovaný 1/ tvrdil, že síce so žalovanou X/ žije v spoločnej domácnosti 4 roky, nie však ako druh a družka, ale žalovaná je jeho osobná asistentka, s ktorou zdieľa náklady na chod domácnosti. Žalovaná X/ sa o neho stará, pretože je zrakovo postihnutý a z dôvodu nevyhnutnosti opráv a rekonštrukcií v byte a chate s vyššími investíciami, na ktoré žalovaný 1/ nemá dostatočný príjem, tieto opravy zo svojich celoživotných úspor financovala žalovaná. Za účelom zabezpečenia bývania zriadili na nehnuteľnosti vecné bremeno potom, čo žalovaný 1/ previedol po dohode byt aj chatu na žalovanú X/. Účelom tohto prevodu nebolo vyhýbanie sa plneniu jeho vyživovacej povinnosti, ale to, že nebol schopný získať pôžičku, ako aj to, že jeho deti sa oň zaujímajú, len keď žiadajú výživné, pričom žalovaná X/ prevzala o neho starostlivosť, zafinancovala mu dôstojné bývanie a dôstojný život a vďaka nej sa neocitol na ulici ako bezdomovec. K prevodu pristúpil z dôvodu, že výživné splácal exekučne, na živobytie mu zostávalo 100,- Eur mesačne, a potom náklady na bývanie v plnom rozsahu hradila žalovaná X/, vrátane stravy a zdravotníckych pomôcok pre žalovaného 1/.

Žalovaná X/ tiež tvrdila, že nežije so žalovaným 1/ ako druh a družka v spoločnej domácnosti, ale ako jeho osobná asistentka. Žalovaný 1/ prispieva v rámci svojich možností na chod domácnosti, avšak väčšinu jeho nákladov na živobytie hradí žalovaná X/, pretože jeho deti oň neprejavujú vôbec žiaden záujem. V byte bolo potrebné vykonať úpravu poškodení, ktoré sťažovali alebo znemožňovali obývanie bytu, a keďže išlo o väčšiu investíciu a deti žalovaného 1/ neprejavili žiaden záujem o zdieľanie nákladov, do opravy bytu vložila žalovaná X/ všetky svoje úspory, preto sa žalovaný 1/ rozhodol byt a chatu previesť na ňu. Žalovaný 1/ nemá finančné prostriedky na samostatné žitie a v určitých situáciách potrebuje asistenciu tretej osoby, preto sa dohodli, že zostanú žiť v jednej domácnosti. Poukázala na to, že žalovaný 1/ platí výživné na dcéru (žalobkyňu) exekučne z dôchodku, pretože výživné bolo stanovené vo výške vyššej ako sú jeho možnosti a príjem. Priznala, že má vedomosť o vyživovacej povinnosti žalovaného 1/ k žalobkyni a jej sestre a mala vedomosť aj o výške tohto výživného.

Okresný súd preskúmaval vecnú legitímáciu strán sporu; konštatoval, že žalobkyňa má proti žalovanému 1/ judikovanú pohľadávku rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 9P/11/X01X zo dňa X1.0X.X01X, ktorá je vymáhateľná a na jej vymoženie je vedené exekučné konanie Exekútorským úradom súdneho exekútora JUDr. Ing. Miroslava Pallera pod sp.zn. EX 471/X014; z uvedeného dôvodu je aktívne legitimovaná v spore. Pasívnu legitímáciu v spore má podľa §4Xb ods. X OZ ten, kto má z odporovateľného právneho úkonu prospech. Žalovaného 1/ s poukazom na citované ustanovenie OZ nepovažoval okresný súd v spore za pasívne vecne legitimovanú osobu, preto žalobu voči nemu zamietol.

Okresný súd konštatoval, že žaloba na určenie odporovateľnosti právneho úkonu bola podaná dňa X8.08.X014 a keďže právny úkon bol urobený dňa 07.05.X014, žalobkyňa odporovala právny úkon v zákonnej lehote.

Súd prvej inštancie považoval za dôvodnú žalobu proti žalovanej X/, pretože bolo nesporné, že jej žalovaný 1/ daroval svoje nehnuteľnosti, ako aj to, že má voči žalobkyni judikovaný záväzok vo forme bežného výživného, určeného rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 9P/11/X01X vo výške 70,- Eur a výživné zameškané. Rovnaký záväzok má žalovaný 1/ aj voči sestre žalobkyne z

rovnakého titulu. Z oznámenia exekútora JUDr. Pallera zo dňa X8.06.X017 vyplýva, že táto pohľadávka žalobkyne a jej sestry predstavuje celkom 3.909,0X Eur ako dlh na výživnom + bežné výživné vo výške 170,- Eur od 01.07.X017 do budúca pre obidve oprávnené spolu. Nesporné v konaní bolo aj, že žalovanému 1/ sú vykonávané zrážky z dôchodku vo výške 108,94 Eur mesačne na vyplatenie výživného pre jeho deti. Vyživovacia povinnosť bola určená rozhodnutím súdu sp.zn. 9P/11/X01X zo dňa X1.0X.X01X a následne 07.05.X014 žalovaný 1/ previedol svoj jediný majetok na žalovanú X/. Žalovaná X/ nepopierala v spore svoju vedomosť o záväzku žalovaného 1/ platiť výživné, mala vedomosť aj o jeho výške, keďže vypisovala žalovanému 1/ šeky na jeho úhradu. Nepoprela ani, že so žalovaným 1/ žije v spoločnej domácnosti, hoci obaja zhodne odmietali tvrdenia žalobkyne, že by žili ako druh a družka. Pomer osoby blízkej žalovanej X/ k žalovanému 1/ teda nebol v konaní preukázaný. Okresný súd však považoval za preukázaný ďalší predpoklad úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu a to, že úmysel žalovaného 1/ ukrátiť svojho veriteľa bol osobe, ktorá má z tohto právneho úkonu prospech, t.j. žalovanej X/ známy. Žalovaná X/ neprodukovala dôkazy ani tvrdenia na vyvrátenie tejto skutočnosti. Okresný súd nevzal do úvahy ani argumentáciu žalovanej X/, že predmetné nehnuteľnosti nechcela a že jej ich žalovaný 1/ daroval, pretože sa o neho stará, pretože akékoľvek pohnútky a dôvody osoby, ktorá právny úkon urobila, sú vo vzťahu k určeniu odporovateľnosti tohto právneho úkonu irelevantné. Keďže všetky zákonné predpoklady úspešného odporovania právneho úkonu boli splnené a žalobkyňa ich v konaní preukázala, súd žalobe voči žalovanej X/ vyhovel.

O trovách konania rozhodol v zmysle §X55 ods. 1 a §X6X ods. 1 zákona č. 160/X015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) s tým, že žalobkyňa v konaní úspešnej priznal nárok na ich náhradu proti žalovanej X/ v plnej výške, o ktorej rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením súdny úradník.

O náhrade trov konania žalovaného 1/ rozhodol okresný súd podľa §X55 ods. 1 a §X6X ods. 1 C.s.p. s tým, že zamietnutím žaloby bol žalovaný 1/ v celom rozsahu úspešný, avšak žiadne trovy mu v konaní nevznikli, preto okresný súd s poukazom na ust. §X55 ods. 1 C.s.p. v spojení s §X6X ods. 1 C.s.p. a článkom X C.s.p., článkom 17 C.s.p. náhradu trov konania voči žalobkyne nepriznal, pričom nerozhodoval osobitne o nároku, a to práve s poukazom na princíp rýchlosti a hospodárnosti konania za použitia článku 4 ods. X C.s.p..

X. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala odvolanie žalovaná X/. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť a žalovanej X/ priznať trovy odvolacieho konania. Poukázala na dôvody odvolania v zmysle §365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p., pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v neprospech žalovanej X/. Okresný súd na pojednávaní dňa 16.03.X018 porušil rovnosť strán a to takým spôsobom, ktorý značne znevýhodnil žalovanú X/ a takýmto porušením rovnosti strán vyprodukoval podľa súdu zásadný dôkaz, na základe ktorého rozhodol o odporovateľnosti právneho úkonu z dôvodu, že žalovaná X/ mala o úmysle žalovaného 1/ vedieť. Žalovaná X/ odpovedala na priamu otázku sudkyne, či vedela v čase, kedy došlo k prevodu nehnuteľností o tom, že žalovaný 1/ má záväzky voči žalobkyne a jej sestre na výživnom. Práve odpoveď žalovanej X/ na otázku sudkyne viedla súd k tomu, že žalovaná X/ vedela o úmysle žalovaného 1/ ukrátiť svojím konaním veriteľa. Táto otázka súdu porušila zásadne rovnosť strán v konaní, právna zástupkyňa žalobkyne mala možnosť klásť žalovanej X/ otázky, takúto otázku však nepoložila (ktorá by podľa súdu potvrdila, že žalovaná X/ mohla vedieť o úmysle žalovaného 1/ krátiť veriteľa). Žalobkyňa bola zastúpená advokátom, preto žalovaná X/ považovala otázku súdu za také porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré značným spôsobom ovplyvnilo rozhodnutie súdu; odpoveď žalovanej X/ považovala za nezákonný dôkaz a namietala jej zohľadňovanie pri rozhodovaní súdu.

Navyše súd aj takúto odpoveď žalovanej nesprávne vyhodnotil a následne jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná X/ tvrdila iba to, že vedela o vyživovacej povinnosti žalovaného 1/, zároveň potvrdila, že vypisovala za žalovaného 1/ šeky. Žalovaná X/ však nikdy netvrdila a nebolo to ani predmetom dokazovania, že mala vedomosti o rozhodnutí, ktorým bola vyživovacia povinnosť zvýšená, a teda nebolo v konaní preukázané, že vedela, aká bola v čase uzatvorenia zmluvy skutočná výška vyživovacej povinnosti. Zároveň predmetom dokazovania nebolo, či žalovaná X/ vedela o tom, že by žalovaný 1/ prestal platiť výživné pred prevedením nehnuteľností. V čase, keď bola podpísaná zmluva o prevode nehnuteľností, nebolo ešte ani začaté exekučné konanie a žalovaná X/ nemala odkiaľ vedieť, že žalovaný 1/ má voči žalobkyne záväzok z neuhradeného výživného. Toto nebolo ani predmetom dokazovania, preto aj keby odvolací súd uznal prípustnosť otázky súdu,

resp. odpoveď žalovanej X/ ako zákonný dôkaz, takýto dôkaz ešte nestačí na unesenie dôkazného bremena žalobkyne o tom, že žalovanej X/ bol úmysel žalovaného 1/ ukrátiť žalobkyňu ako veriteľku v čase podpisu zmluvy známy. Dôkaz, že žalovaná X/ mala v čase podpisu zmluvy vedomosť o omeškaní žalovaného 1/ s výživným voči žalobkyňi, nebol v celom konaní vyprodukovaný, a preto žalobkyňa dôkazné bremeno neunesla. Okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď o odporovateľnosti právneho úkonu rozhodol na základe predpokladanej vedomosti žalovanej X/ o úmysle žalovaného 1/. Z dokazovania je navyše zrejmé, že darovanie nehnuteľností je odôvodniteľné tým, že žalovaná X/ sa o žalovaného 1/ starala a stará už niekoľko rokov.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej X/ navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť a zaviazat' žalovanú X/ k náhrade trov odvolacieho konania. Aj keď samotný výsluch strany nie je upravený v Civilnom sporovom poriadku a absentuje aj odkaz na ustanovenia o výsluchu svedka, záleží na úvahe súdu, akým spôsobom bude výsluch prebiehať, avšak zrejmé obdobným, ako pri výsluchu svedka (viď komentár k ust. §XX5 C.s.p. Števček a spol., C.H.Beck). V zmysle §X0X ods. 1 veta druhá C.s.p. „následne môžu svedkovi klásť otázky strany, súd...“, preto charakterom a spôsobom polozenia otázky nemohlo dôjsť k nerovnosti strán.

Tiež je bezpredmetné tvrdenie, že v čase podpisu predmetnej zmluvy o prevode nehnuteľností nebolo ani začaté exekučné konanie. V zmysle §4Xa ods. 1 OZ sa veriteľ môže domáhať určenia, že dlžníkove právne úkony, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné; toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný, alebo ak už bol uspokojený. Na úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu sa teda vyžaduje nie podanie návrhu na výkon rozhodnutia, ale len existencia exekučného titulu, na základe ktorého je možné domáhať sa plnenia, a teda podmienka odporovateľnosti právneho úkonu splnená bola.

V konaní bolo navyše preukázané aj to, že žalovaný 1/ a žalovaná X/ sú osoby blízke. Pokiaľ súd vyvodil z vykonaného dokazovania záver, ak aj žalovaný 1/, X/ neboli blízkymi osobami, toto možno jednoznačne vyvodit' vzhľadom na jednoznačnú odpoveď žalovanej X/, že má vedomosť o existencii vyživovacej povinnosti ako i na skutočnosť, že sa starala o žalovaného 10 rokov a pri platbách aj vypisovala šeky, t.j. je správny záver súdu o tom, že žalovaná X/ musela o úmysle žalovaného 1/ ukrátiť žalobkyňu ako veriteľa vedieť.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu sa stotožnil s odvolacími dôvodmi žalovanej X/ a navrhol, aby odvolací súd žalobu zamietol. Potvrdil, že žalovaná nevedela, v akej výške je jeho výživné a či ho platil v plnom rozsahu.

5. Žalovaná X/ v replike k vyjadreniu žalobkyne zotrvala na dôvodoch svojho odvolania aj v tom smere, že okresný súd porušil a zvýhodnil žalobkyňu tým, že jej pomohol s procesným útokom. Uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci potom, ako mala žalobkyňa možnosť klásť žalovanej X/ otázky. Pri tomto posúdení súd uviedol, že žalovaných 1/,X/ nepovažuje za blízke osoby a teda žalobkyňa mala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne možnosť reagovať na toto posúdenie a sama sa zamerať na to, či musel byť úmysel ukrátiť veriteľa žalovaným 1/ žalovanej X/ známy alebo nie. Žalobkyňa to neurobila, túto úlohu suploval súd a tým porušil rovnosť strán sporu. Ust. §X0X ods. 1 C.s.p. sa týka iba možnosti klásť otázky svedkom, nie stranám; subsumovanie možnosti kladenia otázok stranám súdom pod možnosť klásť otázky svedkom je neprimerané rozšírenie právomoci orgánu verejnej moci o právo, ktorému C.s.p. explicitne nedáva; súdu výslovne dáva vo vzťahu k tvrdeniam strán možnosť podľa §150 ods. X C.s.p.. Bez otázky súdu by žalobkyňa na základe dovtedajších tvrdení vôbec neunesla dôkazné bremeno, hoci ho neunesla ani pri zohľadnení odpovede žalovanej na otázky súdu.

Okresný súd prejudikoval, že žalovaný 1/ a žalovaná X/ nie sú blízke osoby; žalobkyňa vo vyjadrení sama uvádza, že žalovaná X/ vedela o existencii vyživovacej povinnosti žalovaného 1/ dlhodobo a pri platbách sama vypisovala šeky. Z uvedeného je zrejmé, že v čase realizácie právneho úkonu žalovaná X/ síce vedela o vyživovacej povinnosti žalovaného 1/, avšak vedela aj o tom, že ju v čase odporovaného právneho úkonu plní. Žalovaný 1/ na plnenie tejto vyživovacej povinnosti nepoužíval zdroje, prípadne získavané z nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovania. Žalovaná X/ teda nemala odkiaľ vedieť, že po právnom úkone darovania nehnuteľností s vecným bremenom žalovaný 1/ prestane riadne platiť výživné, tento úmysel žalovaného 1/ ako dlžníka jej známy nebol. Žalobkyňa teda neunesla dôkazné bremeno, keď v konaní nepreukázala, že úmysel žalovaného 1/ ukrátiť žalobkyňu musel byť žalovanej X/ v čase, kedy bol právny úkon urobený, známy.

6. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

7. Predmetné konanie začalo pred 30.06.X016. Dňa 01.07.X016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý v §470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania, začaté pred nadobudnutím jeho účinnosti. Podľa §470 ods. X C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný (§34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, X C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, X C.s.p. ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdil.

9. Podľa §387 ods. 1, X C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie; pretože je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 ods. X C.s.p.). Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil.

11. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zrejmé, že žalobkyňa je dcérou žalovaného 1/; žalovaná X/ sa o žalovaného 1/ stará po dobu cca 10 rokov, keďže tento je zdravotne postihnutý. Žalovaný 1/ previedol na žalovanú X/ nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve, byt a chatu, ku ktorým zriadili dohodou právo vecného bremena, spočívajúce v práve dožitia v prospech žalovaného 1/. Žalovaný 1/ bol povinný platiť výživné na žalobkyňu a jej sestru na základe súdneho rozhodnutia. V priebehu konania o zníženie výživného žalovaný 1/ previedol nehnuteľnosti na žalovanú X/, vediac, že má záväzok voči svojim deťom v podobe povinnosti platiť výživné. Túto povinnosť si neplnil, preto si dcéry vymáhali výživné od otca exekučnou cestou.

Okresný súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol a voči žalovanej X/ vyhovel odvolaním napadnutým rozsudkom.

1X. Žalovaná X/ v odvolaní nedôvodne vytyka okresnému súdu nesprávne právne posúdenie (§365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a zároveň, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v neprospech žalovanej X/ (§365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

13. V zmysle platnej právnej úpravy zmyslom odporovateľnosti je možnosť veriteľa domáhať sa žalobou na súde, aby súd určil, že dlžníkové úkony, ktorými dlžník ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné, čo mu následne umožňuje dosiahnuť relatívnu neúčinnosť týchto úkonov voči konkrétnej osobe a možnosť požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, že odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Uvedený postup vo svojej podstate procesným spôsobom umožňuje zasiahnuť do hmotnoprávných vecných práv. Dosiahnuť neúčinnosť právneho úkonu vo vzťahu ku konkrétnej osobe je však možné iba autoritatívnym výrokom súdu. Uplatniť toto právo je preto možné iba žalobou na súde. Určenie aktívnej a pasívnej legitímácie odporovateľnosti legitimovaného subjektu musí byť založené na existencii záväzkového vzťahu žalobcu a jeho dlžníka a vzťahu dlžníka a tretej osoby, ktorá sa má stať nástupcom majetkových hodnôt dlžníka. Pasívne legitimovaným subjektom teda je tretia osoba alebo jej právny nástupca. Dlžník nie je v súdnom spore pasívne legitimovaný; všeobecne platným predpokladom pasívnej legitímácie však je, že je to osoba, ktorá mala z odporovateľného úkonu prospech. Zákonné podmienky, za ktorých je možné právnomu úkonu odporovať, sú:

- a) pohľadávka veriteľa je vymáhateľná,
- b) právny úkon dlžníka bol uskutočnený v posledných 3 rokoch,
- c) právny úkon bol uskutočnený v úmysle ukrátiť veriteľa,
- d) právnym úkonom došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky.

Ust. §4Xa Občianskeho zákonníka stanovuje niektoré všeobecné predpoklady pre možnosť odporovať právnomu úkonu (ukrátenie veriteľa, vymáhateľnosť pohľadávky) a právne dôsledky v prípade úspechu v konaní (relatívna neúčinnosť). Uvedené ustanovenie vychádza z predpokladu, že osoby, blízke dlžníkovi, o úmysle dlžníka daným úkonom ukrať veriteľa vedeli; zaťažuje ich dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že ani pri náležitej starostlivosti nemohli poznať úmysel dlžníka ukrať svojho veriteľa.

Ust. §4Xb Občianskeho zákonníka určuje spôsob, akým je možné právo odporovať, uplatniť; je to možné len uplatnením žalobou na súde, príp. vzájomným návrhom v inom súdnom konaní.

14. V prejednávanej veci je nesporné, že žalovaný 1/ daroval nehnuteľnosti svojej opatrovateľke - žalovanej X/, s ktorou žije viac ako 4 roky v spoločnej domácnosti, a s ktorou sa podieľa na nákladoch tejto spoločnej domácnosti. Nesporným je judikovaný záväzok žalovaného 1/ voči žalobkyni vo forme bežného výživného, určeného rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/11/X01X-X9 zo dňa X1.0X.X01X, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 8P/437/X005-31X zo dňa 07.1X.X006 o výživnom na v tom čase maloleté deti Cibulové, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v O. Bystrici č.k. 14CoP/4X/X01X zo dňa 1X.06.X01X. Uvedené výživné žalobkyňa (a jej sestra) vymáhali exekučne; z oznámenia exekútora JUDr. Pallera zo dňa X8.06.X017 vyplýva, že táto pohľadávka žalobkyne a jej sestry predstavuje celkom 3.909,0X Eur ako dlh na výživnom a bežné výživné od 01.07.X017 do budúca pre obidve oprávnené spolu predstavuje sumu 170,- Eur. Žalovanému 1/ sú nesporne vykonávané zrážky z dôchodku vo výške 108,94 Eur mesačne na vyplatenie výživného pre jeho deti. Žalovaný 1/ dňa 07.05.X014 previedol na žalovanú X/ vlastníctvo k svojim nehnuteľnostiam, t.j. všetok svoj majetok.

Žalovaná X/ nepopierala, že o záväzku žalovaného 1/ uhrádzať výživné vedela, mala vedomosť aj o jeho výške vzhľadom na to, že mu požičiavala peniaze aj na výživné pre jeho deti, aj na lieky, aj na nájom; vypisovala šeky pri platení výživného a konštatovala, že tak vysoké výživné, aké má určené súdom, nemôže zo svojho nízkeho dôchodku vládať platiť.

Žalobkyňa podala návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 07.05.X014 a alternatívne žiadala o určenie právnej neúčinnosti alebo určenie neplatnosti predmetnej zmluvy. Okresný súd vylúčil žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu - darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena na samostatné konanie uznesením č.k. 6C/1XX/X014-59 zo dňa 08.0X.X017. Následne okresný súd konal o vylúčenej žalobe a rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom.

15. Hoci okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, bližšie tieto dôkazy nekonkretizoval, i keď mohli byť odpoveďou na niektoré odvolacie námietky žalovanej X/. Okresný súd však rozhodol správne, keď žalobu proti žalovanému zamietol; vykonané dôkazy vyhodnotil jednotlivo i súhrnne a dospel ku správnym skutkovým a právnym záverom aj vo výroku, ktorým žalobe voči žalovanej X/ vyhovel. Odvolací súd sa s odôvodnením okresného súdu v podstate stotožňuje a naň poukazuje. Odvolanie žalovanej X/ nie je dôvodné. Žalovaná X/ bezdôvodne vytýka okresnému súdu nesprávne rozhodnutie s odkazom na odvolacie dôvody, z ktorých neobstojí ani jeden.

16. Odvolaním možno napadnúť rozhodnutie zo stránky skutkovej aj právnej; dôvodmi odvolania môžu byť vady konania ako aj vady rozhodnutia. Podľa Civilného sporového poriadku možno odvolanie odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

Uvedený odvolací dôvod v prejednávanej veci naplnený nebol; okresný súd procesne správne postupoval; neobstojí námietka žalovanej X/, že pri výsluchu na pojednávaní súd nemôže klásť stranám otázky, pretože tým porušuje rovnosť zbraní.

Ust. §XX5 Civilného sporového poriadku upravuje postup súdu v rámci dôkazných prostriedkov pri výsluchu strany. V civilnom sporovom konaní je výsluch strany iba podporným dôkazom; vyplýva to z dikcie zákona, podľa ktorej výsluch strany môže súd vykonať vtedy, ak tvrdenú skutočnosť nemožno preukázať inak. V civilnom sporovom procese platí prejednávacia zásada, podľa ktorej len strany v spore nesú zodpovednosť za unesenie dôkazného bremena; strana má povinnosť tvrdenia,

dôkaznú povinnosť, povinnosť vyjadrovať sa k veci, k dôkazom a pod. Tieto úkony môže vykonávať aj prostredníctvom svojho zástupcu. Výsluch strany ako dôkaz je potrebné odlišovať od prednesu strany. Dôkaz je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi. Súd nariadi tento dôkazný prostriedok vtedy, ak to navrhne strana sporu a na preukázanie tvrdených skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, preukázanie ktorých nemožno dosiahnuť iným spôsobom. Podľa §150 ods. 1 C.s.p. má strana v konaní povinnosť pravdivo a úplne uviesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu, teda má vypovedať pravdu a nezamlčovať nič o skutkových tvrdeniach, ktoré s prejednávanou vecou súvisia.

Samotný výsluch strany nie je v Civilnom sporovom poriadku upravený a nemožno jednoznačne tvrdiť, že je možné výsluch strany vykonať s odkazom na ustanovenia o výsluchu svedka. Postup súdu pri vykonávaní tohto dôkazu závisí od úvahy súdu, najčastejšie však prebieha obdobným spôsobom ako výsluch svedka. To znamená, že stranu súd vyzve, aby súvisle opísala všetko, čo vie o tvrdených skutkových zisteniach, ktoré sú sporné, následne strana odpovedá so súhlasom súdu na otázky ostatných strán, potom na otázky súdu a iných subjektov, prítomných na pojednávaní. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd svojím procesným postupom neporušil procesné práva žalovanej X/ tak, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Odvolacia námietka žalovanej X/, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je tiež nedôvodná. V tomto prípade ide tiež o vadu skutkovú, ktorá môže byť dôvodom odvolania; ide o nesprávny postup súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania, pričom súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré s dôkazom nevyplývajú, príp. neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané. Tento odvolací dôvod žalovaná X/ bližšie nešpecifikovala vo svojom odvolaní, a preto sa k nemu nevyjadruje bližšie ani odvolací súd.

18. Ďalšiu odvolaciu námietku v zmysle §365 ods. 1 písm. h) C.s.p., podľa ktorej rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci - ide o hmotnoprávnu vadu rozhodnutia, predstavujúcu mylné použitie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav nemožno použiť - žalovaná X/ vo svojom odvolaní špecifikovala tým, že výsluch žalobkyne súdom tým, že okresný súd kládol otázky sám, čo mu nepovoľuje súčasná právna úprava, bol vlastne zabezpečením nezákonného dôkazu, na základe ktorého dospel pri vyhodnocovaní dôkazov a následne dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil vec, je tiež nedôvodná vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (viď bod 16 rozsudku).

XX. Okresný súd teda nijako nepochybil v prejednávanom spore, svoje rozhodnutie po dostatočne vykonanom dokazovaní jasne, zreteľne a zrozumiteľne, v súlade s §XX0 C.s.p. odôvodnil.

So zreteľom na uvedené krajský súd súhlasí s názorom okresného súdu o tom, že žalobu voči žalovanému 1/ bolo potrebné zamietnuť pre nedostatok pasívnej legitímácie a vo vzťahu k žalovanej X/ jej vyhovieť, ako to urobil svojím rozhodnutím. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, ako vecne a právne správny potvrdil (§387 ods. 1, X C.s.p.), a to aj vo výroku o trovách konania.

X0. V dôsledku úspechu žalobkyne v odvolacom konaní jej krajský súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle §X55 ods. 1, §X6X ods. 1 C.s.p. v spojení s §396 ods. 1 C.s.p. s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§X6X ods. X C.s.p.).

X1. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.X druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).